

versos. Mossèn Frederic Martí Albanell (Martí Albanell, 1926:41-44) transcriu l'any 1926 el següent text:

"Esposa del Salvador
la devota Espanya os canta:
socorreu, o verge santa,
aquest poble del Senyor.
Filla del noble Tiberi,
Mérida la cuna os dona,
ilustrant vostra persona
lo catòlich emisferi;
confundint lo vil imperi
de ña ceguera i rencor, etc.
Mostrareu gran compostura
en vostra primera edat;
gran prudencia i gravetat,
i en vostre rostre mesura:
essent tot proba segura
de vostre pur interior, etc.
Quant Dacià en son deliri,
a los cristians persegueix;
vostre esperit se enardeix,
suspirant lo sant martiri,
per esser matizat lliri
en los camps del Redemptor, etc.
Vostre Pare os retirà
temerós en la heretat:
i alli vostra pietatmes i molt mes se inflamà;
esperant que lo tirà
vomités tot son furor, etc.
En la moral pura i sana
os instruí un Sacerdot;
i a Deu os donau del tot
ab vostra amiga Juliana:
puix vostra vida cristiana
fou a la edat superior, etc.
Manan per fi los tirans
fer a sos deus sacrificis,
per preparar nous suplicis
a los ocults cristians;
sos intents sortiren vans
a vostra virtut i ardor, etc.
Fou tant gran vostre esperit
per correr tras lo martiri
que en un celestial deliri
de casa eixireu de nit;
animosa alzau lo crit
devant del jutge traïdor, etc.
Reprenéu ab energí,
al jutge la crueltat,

de sos deus la falsetat,
del Prefet la tiranía;
i la lley infame e impia
del furiós Emperador, etc.
Manà lo jutge irritat
azotarvos cruelment,
i tirar oli bullent
sobre vostre cos llagat;
mostrareu serenitat
en mitg de tant gran rigor, etc.
Vostras carns adolorides
obran ab cruels instruments;
i tranquila en los torments,
contemplau vostras feridas;
'Sian en mi repetidas
las llagas del Redemptor'. etc.
En la garrutxa os alzaren
verdugos encarnizats,
i los membres delicats
un per un desconjuntaren;
foch als costats aplicaren
plens de un infernal ardor, etc.
Obriu la boca piadosa
mentres que lo poble clama
i luego la voraz flama
os entra en ella furiosa;
aixi entregàreu ditxosa
lo esperit al criador, etc.
Cual acendrat serafí,
volaren devant de Déu;
i luego ab manto de neu
lo cel vostre cos cubrí;
conservant hasta la fi
vostra innocencia i candor, etc.
Gloria del regne espanyol,
que vostras virtuts pregona,
Eularia, digna patrona
del poble del Papiol;
siau lo nostre consol
en esta vall de dolor, etc.

TORNADA

Puix contrit lo nostre cor
aqui vostres glories canta;
socorren, oh verge santa
aquest poble del Senyor.
V. Specie tua el pulchritudine tua.
R. Intende, próspera, procede et regna.

OREMUS

Omnipotens sempiterna Deus, qui infirma mundi

eligis fortia quaeque confundas; da nobis in festi-
tate sanctae virginis et martiris tuae Eulaliae con-
grua devotione gaudere; et ut potentiam tuam in
ejus passione laudemus et ut promissiam nobis per-
cipiamus auxilium. Per Christum Dominum nostrum.
Amen."

Història

S'ignora l'origen i l'autor d'aquestes composicions.

En general, per a tota Catalunya, la primera documentació d'aquest gènere poètic es troba al segle XIV (Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328) i el primer text conegut de goigs en català és la "Ballada dels goyts de nostre dona en vulgar cathallan a ball redo", conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV) (Pons, 1998).

Bibliografia

Martí Albanell, Ms. F. (1926) Notes històriques del Papiol. Barcelona: Arts Gràfiques de Rigol i Cia.

Pons, A (1998) Exposició: "Quin goig de... goigs!" Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Universitat de Barcelona. <http://bid.ub.edu/14pons.htm>

GOIGS À LA
VERGE Y
S.^{TA} EU-
PATRONA

GLORIOSA
MARTIR
LARIA
DEL PAPIOL.

ESPOSA del Salvador
la devota Espanya es canta:
sossereu, ó vegeu santa,
aquest poble del Senyor.
Filla del noble Tiberi,
Difenda la cura es dona,
il·lustren vostra persona
lo catòlics emicis;
confundia lo vil imperi
de la capera y resour, &c.
Mostrau gran compostura
en vostra primera edat;
gran presència y gravetat,
y en vostre rostro messura:
essent tot proba segura
de vostre pur intenció, &c.
Comt. Ducá en son deliri,
á los cristians perseguix;
vostre esperit se enredix,
aspirant lo sant martiri,
per esse martiz illi
en lo campo del Redemptor, &c.
Vostre Pace es retirá
temerós en la heretat;
y allí vostra pietat
mes y molt mes se inflamá;
esperant que lo tiéu
vomitéu tot son favor, &c.
En la carnal para y sana
as instruí un Sacerdot;
y á Deu es omnia del tot
P. Specie tua est pulchritudine tua.

ab vostra amiga Juliana:
paix vostra vila cristiana
fou á la edat superior, &c.
Mansa per fi los tirans
de á sos deus sacrificis,
per pugnare sous supplicis
á los cruels cristians;
an intenció surtiren vana
á vostra virtut y arbor, &c.
Fos tant gran vostre esperit
per eocrer tras lo martiri
que en un celestial deliri
de casti exiciss de mit;
animeso aléss lo crit
devant del juze traidor, &c.
Repejada ab enveja,
al juze la crudelitat,
de sos deus la falsedat,
del Profet la tirania;
y la ley indigne é impia
del feroz Emperador, &c.
Mant lo juze irritat
anotaves crueltat,
y tirar oli bellent
sobre vostre cos llent;
mostráren serenitat
en mitg de tant gran rigor, &c.
Vostres carne sibilentis
obran ab orolis instrumentis;
y tranquila en sos tormentis,
contemplan vstras feridas;

Son en mi repetidas
las llagas del Redemptor, &c.
En la garrucha es alzaren
verdugos encorrietas,
y los miembros debiles
en per un descomjuntaren:
fach als costats aplicaren
placo de un indomil arbor, &c.
Obrin la boca piadosa
mentres que lo poble clama,
y largo la vorat flama
es entra en ella furiosa;
així catregica d'itaco
lo esperit al criador, &c.
Comt acendrat sermó,
valien devant de Deu;
y luego ab manto de neu
lo cel vostre cos cubí;
conservat hasta la fi
vostre innocencia y candor, &c.
Gloria del regne espanyol,
que vstras virtutis personis,
Eularia, digna patrona
del poble del Papiol:
així lo nostre consol
en esta vall de doler, &c.
REGNABA.
Paix contrit lo vostre cor
apli vstras glosas conta;
sossereu, ó verge santa,
aquest poble del Senyor.
Intende, pèssere procede, et regna.

OREMUS.

Omnipotens omnipotens Deus, qui infirma mundi elegisti ut fortia quæque confundas; da nobis la pectus sanctæ virginis et martiris tuæ Eulariæ congrua devotione gaudere; et ut potentiam tuam in ejus passivæ laudibus, et precationibus percipiamus auxilium. Per Christum Dominum etc. (Per la Visla y fill de Texco, plon del Oll.)